

Viðmerkingar:

Barnaansingarmálið er væl lýst

Fleiri býráðslimir hava ført fram, at málið um barna-ansingina í Havn als ikki var búgvið at taka støðu til, tá tað varð lagt fyri býráðið. Teir føra fram, at har vant-aðu tøl, kostnaðarmetingar og framrokningar.

Hetta er kortini ikki rætt. Kostnaðarætlan og fram-rokning av barnatalinum í Tórshavnar kommunu fylgdu við málinum um at nøkta barnaansingartørvin ár 2003. Trivnaðarfyr-i-sitingin gjørdi í juli mánaði í ár eina kostnaðarmeting, sum síðani tá hevur verið eitt skjal í málinum. Sama kostnaðarmeting er grund-arlagið hjá Sosialu nevnd fyri at leggja málsetningin fyri býráðið.

At býráðslimir nú kappast um at fortelja fólk, at málið var ov illa lýst, visir bara, at teir als ikki hava sett seg inn í málið. Framrokning-arnar av barnatalinum vóru eisini við á býráðsfundin-um. Samstundis sum bý-

ráðslimir á henda hátt siga beinleiðis ósatt, so er hetta eisini ein hán ímóti Trivn-aðarfyrisingini, sum hevur gjørt eitt stórt og grund-leggjandi arbeiði fyri at lýsa málið út í æsir.

Ein teirra endurgevur eitt brot úr uppskotinum um po-litiskan málsetning á barna-garðsøkinum. Hann sigur, at hetta brotið ikki er búgvið at taka støðu til, og tí mátti málið aftur í nevnd. Men í uppskotinum er eisini eitt annað brot, sum hann ikki endurgevur. Hetta brotið er soljóðandi: „Kommunan skal á hvørjum ári í sam-bandi við viðgerðina av figgjarætlanini endurskoda málsetningin, soleiðis at út-byggingin støðugt er í sam-

Kostnaðarætlanin fyri at víðka barnaansingina í Tórshavnar Kommunu komandi árin			
	Fleiri børn	Rakstrarkostnaður	Íløgur/keyp
2000	122		520.000 kr.
2001	230		14.875.000 kr.
2002	92		3.700.000 kr.
Tilsamans	444 børn	13.646.550 kr.	19.095.000 kr.

svari við barnatalið í komm-ununi. Málið er at beina burtur biðilistan á barna-garðsøkinum.“

Seinasta brotið tryggjar, at málsetningurin verður viðgjördur í sambandi við figgjarætlanina, og tí var ikki neyðugt at beina málið

aftur har. Um býráðslimir veruliga vildu loysa barna-ansingartørvin, so høvdu teir møguleikan á seinasta býráðsfundi. Sí talvu.

Her havi eg ikki sett upp, hvar útbýggingarnar skulu fara fram. Tað skjalíð er eitt

arbeiðsskjal og tí ikki búgvið at almannakunngerá enn.

Elin Lindenskov, býráðslimir
Valevni Javnaðarflokksins
www.lindenskov.com

Eru føroyingar ein vittigheit ella ein serstøk tjóð?

Tað hevði sømt seg, at Jóannes Eidesgaard nú gevur Føroya fólk eina treytaleyša umbering fyri framferðina í ST-málinum. Hartil átti hann sum fólkatings-maður at sett fyrispurning til donsku stjórnina, um hon við-urkennir føroyingar sum tjóð.

Til Jóannes Eidesgaard, fólkatingsmann og formann Javnaðarflokksins.

Góði Jóannes. Ársins vittigheit! Í øðrum londum halda tey um búkin, sum tey flenna! Landsstýrið setur fólkareðið til vikis! Soleiðis ljóðaðu tíni orð út til allar føroyingar, eftir at em-bætsmenn í landsstýrinum høvdu sent eitt bræv til ST við fyrispurningi um upplýsingar í sambandi við samráðingar um fullveldi. Tú fanst harðliga at landsstýrinum, sum nú var far-íð "ov langt".

Tú fanst eisini harðliga at

landsstýrinum, tí vit ynsktu ein fund við aðalskrivaran hjá NATO, til tess at fáa greiði á okkara støðu og møguleikum í verjupolitikki.

Okkara tjóðarrættindi

Men Hvítabók staðfestir þúra greitt, at føroyingar lúka allar fólkarættarligar treytir til tess at kunna nevna seg serstaka tjóð. Og nú hevur ein óheftur serfrøðingur í fólkarætti, sum hevur starvast mong ár hjá ST og hjá mannarrættindafelags-skapum — Gudmundur Al-fredsson — staðfest tað sama: Føroyingar eru ein tjóð, og hava rættindi sum ein tjóð.

Tað merkir millum annað, at vit hava fullan rætt til at venda okkum til altjóða samfelagið gjøgnum okkara demokratiskt valda landsstýri. Og Alfreds-son sker eisini hetta út í papp:

- Vit hava sum tjóð fullan**

- rætt til at taka avgerð um okkara egnu lagnu á ein-um reellum grundarlagi**
- Tað er diskriminerandi máti føroyingum, at Dan-mark ikki hevur boðað ST skrivliga frá, at vit hava rætt til fullveldi sambært altjóða rættinum**
- Vit hava rætt til at sam-ráðast um treytirnar fyri fullveldi**
- Tað er ímóti altjóða viðtøk-um, tilvitað at brúka figgjarligt trýst í slíkum støðum**
- Vit hava rætt at samskifta við altjóða stovnar**
- Vit hava rætt at fáa meira javnstøðu í samráðingar-nar – eitt nú við einum altjóða eygleiðara**

Rættindi undirgrivin

Tá danska stjórnin hevur boðað ST frá, at vit als ikki hava hesi

rættindi, gevur hon heimsins fremsta stovni villeiðandi upp-lýsingar um okkara fólka-rættarligu støðu.

Tú ert hennara avgerandi atkvøða á fólkatíngi, og sostatt sjálv fortreytin fyri øllum hennara virksemi – eisini tá hon her undirgevur okkara tjóðarrættindi. Og tú hevur stuðlað henni í føroyskum fjølmiðlum við at rópa okkara rættindi sum tjóð fyri eina "vittigheit".

Tjóðarmál krevur eina tjóð
Danska stjórnin hevur eisini sýtt fyri at lýsa føroyskt sum tjóðarmál í altjóða høpi.

Hetta var annars eitt krav frá bæði landsstýringum og utan-landsnevnd lótingsins. Eisini Føroya Javnaðarflokkur tók undir við kravinum.

Men stjórnin noktaði. Og tann avgerandi atkvøðan hjá

stjórnini — tú, Jóannes Eides-gaard! — lat ikki við seg koma.

Eg haldi hetta vera skelk-andi. Men sjálvandi — tekur tú undir við sjónarmiðinum hjá stjórnini um, at føroyingar ikki eru ein serstøk tjóð við tjóð-arrættindum, so skilji eg teg. Tí ein tjóð er sjálvsagt fortreyt-in fyri einum tjóðarmáli. Er eingin tjóð, er sjálvsagt heldur einki tjóðarmál.

Umbering neyðug

Spurningurin um okkara rætt-inde at tosa við ST og NATO og spurningurin um tjóðarmál er alt partur av sama høvuds-spurningi: Eru føroyingar ein serstøk tjóð - ella eru vit ein danskur minnilti.

Tú hevur í hvørjum einstøk-um føri tikið eina støðu, ið hev-ur sum fortreyt, at føroyingar ikki eru serstøk tjóð.

Eg gangi út frá, at hetta er

ikki tjóðskaparliga grundarlag-ið hjá tær og Føroya Javnaðar-flokki. Tí haldi eg, at tað hevði sømt seg, um tú gavst eina treytaleyša umbering til før-oyingar fyri framferðina í hesum málum.

Hartil hevði tað verið eitt áhugavert stig, um tú sum fólkatingsmaður setti stjórnini ein einfaldan fyrispurning, um danska stjórnin viðurkennir føroyingar sum tjóð.

Ger hon tað, so hava vit eis-ini rættindi, sum skulu virðast. Tað áttu vit í minsta lagi at verið samdir um.

Vinarliga

Hogni Hoydal
Landsstýrismaður
í sjálvstýrismálum

urssonargøtu, eina lagalig-ari fløgu enn teimum, sum bygdu stakhús.

Í dag setir tann vanligi fólka­vøksturin og tann stóra flytingin til Havnar aftur stór krøv til grundstykki­r. Kostnaðurin at fáa sær eitt grundstykki og síðani at byggja sær eini hús á tað, er so stórur, at nógv, sum taka hetta upp á seg, kenna seg sperd. Tað er ongin ynskilig stöð.

Sjálvandi skal kommun-an so væl, sum hon kann, útvega nýggj grundstykki­r til sethús. Men hon hevur eisini skyldu til at umhuga seg viðgera aðrar møguleik- ar.

Tí er tað hugaligt, at rætti- lig ferð er komin á tjakið um at byggja stór hús við íbúðum av ymsari stödd til fólk at leiga. Í Tórshavnar Kommunu verður arbeitt við einum tveimum modell- um.
Annad er at byggja einar 60 leiguíbúðir í triðja byggi-

Nr. 200 - 18. oktober 2000

Viðmerkingar:

Gamlir steggjar og ungar bøgur?

Í farnu viku fingi meira til- komnu býráðslimírnir gjøg- num útvarpið skotið í skógvarnar frá einum av yng­ru javnaðarvalevnunum til býráðsvalið, at hetta vóru »gamlir steggjar oman fyri 50 ára aldur«.

Hetta munnu býráðslimir neyvan taka sær tykni av, og mangt slíkt toli­r tú óivað eisini at hoyra, tá tú hevur nøkur ár á baki.

Hinvegin kann tað kanska vera hugstoytt hjá eldri borgarum/veljarum at hoyra, at alt oman fyri 50 ára aldur fær spjaldríð »gamlir steggjar«.

Hyggja vit at turru tøl- unum, er meira enn ein trið- ingur av veljarunum hesa ferð í Suðurstreymoy júst

fólk oman fyri 50 ára aldur, ið sjálvandi eiga mong og góð ár eftir í sær.

Hvat kunnu so hesi vænta sær, tá »ungar bøgur« leika í og kalla alt oman fyri 50 ára aldur fyri »gamlar

steggjar«?

Ongantið betur, enn at ung, tilkomin og eldri ganga hond í hond og sum frægast royna at skapa liviligar um- stöður í Tórshavnar komm- unu, sum hevur stórri og meira umfatandi uppgávur framman fyri sær, nú Kollafjørður eisini er komin upp!

Men fyrsta fyritleytnin má vera, at virðingin fyri hvørj- um øðrum verður sett í há- sæti, tí eins og tey ungu hava brúk fyri hjálpanði hond frá teimum tilkomnu og eldru, hava tey tilkomnu og eldru brúk fyri teimum ungu.

Samstundis sum vit júst øll skulu vera her, bæði »ungar bøgur« og »gamlir steggj-

Heildin og staklutirnir

Kommunuvalið nærkast; tað sæst á greinunum, sum valevni­ni senda bløðunum, men lítið nýtt er at síggja. Lítið ítøkilig, mest leysa- skat, men tað er kortini eingi skaði í tí, at hugflogið sleppur at sveima víða í nakrar vikur, um bara velj- arin skilur, at talan er um hugarok og ikki veruleika. Tað verður stillað upp po- litiskt. Samanumtikið tykist valið vera lítið flokspolit- ist, men merkt av einstak- lingum og teirra áhugamá- lum.

Í eini leygardagsdimmu t.d. sendir tann býráðspo- litikarin, ið man hava sitið eina longest, sína liberalist- isku(!) heilsan til øll pláss í kommununu; eisini Kolla- fjørður fær kvøðu, men ikki við einum orði nevnrí Heð- in Mortensen, hvørjar æt- lanir hann hevur fyri bygd- ina. Eg haldi, tað hevði ikki verið meira enn rimiligt, um

Heðin fortaldi kollfirðing- um nú, hvat meira skal henda í bygdini, og á hvønn hátt, hann heldur, hon skal lagast til at virka saman við og í Tórshavnar kommunu. Tær nýggju bygdírnar í kommununi skulu hava somu møguleikar at menna seg og høvudsøkið. Fáí eg undirtøku, ætli eg mær at hava eitt vakið eyga við til- gongdini í Kollafirði, so-

Lesara bræv

Ikki eiti á

Kollvelting er eitt stórt orð, men tú sleppur ikki undan at brúka stór orð, tá ið tú hugsar um SPROTAN hjá Jonhard Mikkelsen.

Hesin bóka­klubb­burin hevur longu í ár sent 7 væl­a bókur til limir sínar, og triggar koma afturat í ár, har umframt eru komin trý stuttsøgusøvn (Finnbogi Ísakson týddi) (at lesa stutt- søgur er ikki minni gevandi og stuttligt enn at lesa skald- søgur) og tann frálíka Orða- lagslæran hjá Jeffrei Hen- rixsen. Ikki eiti á, at her er ein kost­a tær bara 160 kr. fyri limírnar. Eisini tøk­nin at prenta bókur hevur gjørt eitt rísa lop. Dimmalætting hevur prentað tær og Helgi Justinussen hevur bundið tær inn. Báðar fyr­itøkurnar

hava rós uppiborið. Helm- ingurin av bókunum eru skrivaðar í nfiárunum og týddar til bóka­klubban. Hóast tú hevur lisið tær báðar Aftur á slóðina (Hans Thomsen týddi) og Fjúr­tan dagar fyri frostnætur (Finn- bogi Ísakson týddi), mátti tú lesa tær aftur, nú tú hugdi niður í tær. Hinar fimm eru afturlítandi sjálvsævisøgur og ættarsøgur. Lívsins aks hjá Sven Delblanc (Jákup í Jóhanna) hevur týtt) hevur undirheitið: Barnaminnir. Sera væl­skrivaðar endur- minningar. Kanska herskin og opinskárað frásøgn, men tú ívast ikki í, at her er ein stórur hvøndur, ið vil skera inn á bein í endurminning- um sínum, hóast tað pínir og verkir.

tíðindablaðið sosialurín — 33

Skúlagøta í Kaldbak

Eitt brennandi ynski hjá kaldbaksfólkum hevur leingi verið at fáa eina góða og trygga farleið til skúlabørnini, ið búgva Inni á Fløtum.

Av tí at gongubreyt hvørki er í niðara ella ov- ara borði, noyðast børnini sum er at ganga allan veg- in í og úr skúla eftir sjálv- um koyrivegnum millum henda býlingin og skúlan, ið stendur longur úti í bygdini.

Hetta er sjálvandi hvørki nøkur trygg ella haldbar loysn, tí ferðslan er stund- um nógv á hesum vega- strekki, og vegin er sera smalur.

Umboð fyri býráðið og Kaldbaksnevndina hava verið á fleiri fundum við Landsverkfrøðingin um málið.

Kaldbaksvegin er landsvegur, og tískil állegg- ur tað fyrst og fremst hes- um stovni at loysa henda trupulleika. Men hetta hev- ur víst seg at vera lættari sagt enn gjørt.

Hóast viljin at finna eina ella aðra loysn ikki hevur skortað, hevur niðurstøðan hjá LV hvørja ferð verið, at peningur hvørki er ella verður tókur til ábøtur ella møguliga breiðking av vegnum í breði.

Upprunaliga ynskið úr Kaldbak var at fáa eina gongubreyt gjørda framvið vegjaðaranum í erva.

Men av tí at hetta varð mett at fara at smalka koyribreytina enn meira - og harvið seta børnini í upp aftur stórri vanda - mæltu serfrøðingarnir hjá Lands- verkfrøðinginum staðiliga frá hesi loysnini.

Eitt tilboð frá kommun- uni um at yvirtaka vegin (tú framvegis saman við LV - men fyri egna rok­ning - at royna at finna eina brúkiliga loysn), vann heldur ikki frama.

Vinarliga

Leivur Hansen,
borgarstjóri

malíð. Eg eri nú so mikið gamal, at tað líkasam situr í einum,hatta við málinum. Tosaði ella skrivaði tú um eina bók, varð altíð okkurt sagt um málið. Sigast má um allar fyra týðaramar, at teir hvør í sínum lagi megna at handfara móðurmálið so mikið væl, at tú hugsar ikki um tað. Tí steðgar ikki á. Soleiðis skal tað vera.

Tøknin gongur í sjeymíla- stývlum, men tað skal ein eldsál sum Jonhard Mikkelsen til at fáa hana at bera okkum so nógvur bókur á føroyskum og tað alt í ein- um ári.

Steinbjørn B. Jacobsen

Nú mundi eg gloymt